

Trovärdigheten hos Radio Sweden

bP 505/20

61P
505

BEREDSKAPSNÄMNDEN FÖR
PSYKOLOGISKT FÖRSVAR

Meddelande nr 20

Kurt Törnqvist

Åke Spetz

Mars 1968

TROVÄRDIGHETEN HOS RADIO SWEDEN

Susanne ÖDMAN: Statistisk bearbetning av UTLÄNDSK LYSSNARPOST.
SVERIGES RADIO. Sektionen för Publikundersökningar. Undersökning
nr 19/66.

Inledning

Radio Sweden är den avdelning inom Sveriges Radio, som har hand om utlandsprogrammen. Sändningarna sker på svenska, engelska, tyska, franska, spanska och portugisiska. Den sammanlagda sändningstiden är något under trettio timmar per dag på olika sändningsfrekvenser.

Syftet med denna undersökning, som genomfördes under perioden 15/4-15/7 1967, är i första hand att belägga olika störningsförhållanden, lyssnarfrekvenser, tider för lyssnande och lyssnarnas önskemål om program. Man har dock också tagit upp frågor som rör hur lyssnarna fick kännedom om Radio Sweden första gången, om de påverkat någon att lyssna på RS, lyssnarfrekvensen för andra utländska stationer och hur pass tillförlitlig lyssnarna anser RS vara. I detta meddelande skall enbart de två sista aspekterna redovisas tillsammans med en uppställning av lyssnarskarans sammansättning i ålder och kön.

Samtliga de lyssnare som före eller under undersökningsperioden 15/4-15/7 1967 skrivit till RS erhöll frågeformuläret. Sammanlagt ca 10,000 formulär sändes ut i två omgångar, men endast ca 2.000 (20 %) returnerades. Författaren beklagar, att något följebrev inte gick med formuläret, där vikten av att detta återsändes betonades. Representativiteten är uppenbarligen omöjlig att bedöma men man har starka skäl för misstanken, att svaren har kommit från de mest positiva och intresserade lyssnarna. Under sådana omständigheter kan man ej draga några säkra slutsatser av undersökningens resultat. Efter detta påpekande presenteras först populationens sammansättning och därefter lyssnarnas bedömning av tillförlitligheten hos Radio Sweden samt lyssnarfrekvensen för andra radiostationer. Därefter avslutas framställningen med några synpunkter på undersökningar av detta slag.

Lyssnargruppens sammansättning

Tab. 1. Lyssnargruppens sammansättning

Område	ÅLDER			KÖN		n=
	-24 år	25-49 år	50-	Män	Kvinnor	
	%	%	%	%	%	
USA	56	25	15	96	4	484
Kanada	60	23	11	96	3	74
Brasilien	66	28	3	89	9	456
Övriga Sydamerika	30	52	16	93	7	85
Västtyskland	57	34	6	97	3	264
Brittiska öarna	57	30	12	96	4	325
Spanien	39	50	10	93	7	72
Portugal	57	38	6	96	4	107
Övriga Västeuropa	37	36	14	93	5	171
Östra Europa	(43	36	18	93	7)	28
Övriga länder	42	43	10	99	1	72
TOTAL	55	32	10	94	5	2138

15 personer (1 %) var okodbara i könsvariabeln och 50 personer (2 %) i åldersvariabeln.

Östra Europa innefattar förutom öststaterna även Grekland. Till övriga länder räknas Indien, Sydafrika, Nya Zeeland och Australien.

Mer än hälften av lyssnarna är under 25 år gamla och nästan samtliga män. De flesta har första gången kommit i kontakt med Radio Swedengenom "svep" över bandet, alltså inte så ofta genom påverkan av reklam eller från vänner. Sedan de skrivit till RS har de varje månad erhållit programtidningen.

Lyssnarnas uppfattning om trovärdigheten

Tab. 2. Åsikter om Radio Swedens tillförlitlighet

	helt	ganska	inte alls	ej	n=
	tillförlitlig	tillförlitlig	tillförlitlig	svar	
	%	%	%	%	
USA	79	16	-	5	484
Kanada	68	23	1	8	74
Brasilien	58	29	4	9	456
Övriga Sydamerika	64	27	2	7	85
Västtyskland	78	18	-	4	264

Tab. 1. Lyannargruppens sammansättning

Orsaka	Åldern			Kön
	24-29 år	30-49 år	50-59 år	
TOTAL	55	32	10	2
Övriga länder	45	43	10	1
Östra Europa	(43)	36	18	7
Övriga Västeuropa	37	36	14	5
Portugal	27	38	6	4
Spanien	39	20	10	7
Brittiska öarna	27	30	12	4
Västtyskland	27	34	6	2
Övriga Sydamerika	30	22	16	7
Brazilien	66	28	2	9
Kanada	60	27	11	2
USA	26	22	12	4
Övriga	4	4	4	4

15 personer (1 ♀) var orsaken i könsverisabeln och 50 personer (2 ♀) i åldersverisabeln.

Östra Europa innefattar förutom delstaterna i den grekiska, till övriga länder räknas Indien, Sydafrika, Nya Zeeland och Australien.

Mer än hälften av lyannarna är under 25 år gamla och nästan samtliga män. De flesta har fört ett liv som konstnär och hade "Svegermannen" över huvudet, alltså inte så ofta genom gåvotjänst av reklam eller från vännar. Sedan de skrivit till IS har de varje månad erhållit pengastödet.

Tab. 2. Åsikter om Kadio-Swedens tillförlitlighet

Orsaka	Kvalitet			Kön
	Mycket tillförlig	Lite tillförlig	Inga åsikter	
Västtyskland	18	12	4	4
Övriga Sydamerika	64	27	2	4
Brazilien	58	29	4	9
Kanada	68	23	1	8
USA	79	16	2	5

	helt tillförlitlig	ganska tillförlitlig	inte alls tillförlitlig	ej svar	n=
	%	%	%	%	
Brittiska öarna	78	18	-	4	325
Spanien	50	33	3	14	72
Portugal	44	38	5	13	107
Övriga Västeuropa	73	18	-	9	171
Östra Europa	(82	7	4	7)	28
Övriga länder	65	25	-	10	72
TOTAL	70	22	1	7	2138

Endast 33 personer (ca 1,5 %) tycker att RS' information inte alls är tillförlitlig. Det är en försvinnande liten del jämfört med de 1.486 (70 %) som anser RS helt tillförlitlig.

Avlyssning av andra utländska radiostationer

På denna fråga har naturligtvis en mängd stationer uppgetts (respondenterna fick uppge mer än en station om de så önskade). I rapporten redovisas därför för varje område endast de 10-12 populäraste stationerna. BBC-London nämns oftast i åtta av de tio områdena (utom Brittiska öarna) och näst oftast i de övriga två. Lyssnarfrekvensen för de tolv populäraste stationerna framgår av tab. 3 sid. 5.

Denna rangordning är sammanställd av anmälarna, men vi antar att den förblivit densamma, även om man tagit med de stationer med lägre rösttal än det minsta som redovisats för varje enskilt område.

Undersökningens uppläggning och genomförande: några synpunkter.

Även om detta inte sägs direkt i rapporten, har troligen frågeformulären bifogats Radio Swedens månadspublikation. Detta är en fullt rimlig metod. Men problemet vid en sådan undersökning är att förmå samtliga nottagare att svara. Eftersom detta knappast är möjligt kan man tänka sig möjligheten att göra någon form av statistiskt urval. För den här undersökningen hade troligtvis ett s k proportionellt stratifierat urval med område som stratifieringsvariabel varit lämpligare. Detta urval kan sedan påverkas mer intensivt till att svara. Om bortfallet på det viset kan göras obetydligt, kan slutsatserna ges en mätbar säkerhet. Nackdelen är troligtvis ökade direkta undersökningskostnader.

Men även med en bättre uppläggning träder vissa tolkningssvårigheter i dagen. Vilka personer ingår i den population man vill undersöka? Består den av personer, som är intresserade av Radio Swedens programinnehåll, eller har DX-are runt om i världen skrivit till RS i sitt speciella syfte att rapportera hörbarhet, frekvenser och tidpunkt för lyssnandet? Om man från början har ett urval av folk som är positiva till programmen (dessa kan ju tänkas skriva till RS i större utsträckning än de negativa och likgiltiga) eller av sådan som har haft en god mottagning, leds man inte då till en cirkelbevisning, om man frågar dessa om tillförlitlighet eller hörbarhet? Det är mycket svårt att anvisa någon väg som kringgår de problemen.

Tab. 3. Lyssnarfrekvensen för andra stationer

O m r å d e n

Radio- station	USA	Kanada	Brasilien	Övriga syd- amerika	Väst- tysk- land	Britt. öarna	Spanien	Portugal	Övriga Väst- europa	Östra Europa	Övriga länder	TOTALT
BBC-London	278	37	233	52	113	84	46	59	57	17	25	917
Radio Canada	130		170	40	115	84			63	13		616
Radio Schweiz	185	25	78	15	16	140	25	37	23		4	548
Voice of America		15	268	20	39	114	4	19	37	9	23	548
Radio Holland	209	25	30	34	49	89	25	8		5		425
Radio Moskva	162	16	78	16	49	81	3	19		6	11	411
Deutsche Welle	117	9	104	20			16	21		10		308
Radio Prag	55	4	32	18	67	83		8		7		249
Radio Paris	89		67			83	28	38	5		6	247
Radio Australien	134	13				60		2	12			220
Radio Japan	101	8			44				10			165
Radio Portugal	28	6	31			23						98

